

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БЮДЖЕТНА СИСТЕМА**

Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол л № 1_від 28.08.2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Бюджетна система
Освітня програма	Фінанси, банківська справа і страхування
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа і страхування
Галузь знань	07 Управління і адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	4/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 36 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 108 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/fb65d562460877ac6abf

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Метою програми є підготовка лідерів-професіоналів у сфері управління бюджетними коштами на рівні держави та/або громади, які володіють креативним мисленням, ґрунтовними знаннями з сутності бюджетних відносин і характеру їх впливу на суспільство, навичками практичного застосування отриманих знань у майбутній професії.

Завдання:

- вивчення історичних процесів зародження, становлення та розвитку бюджетних відносин в Україні та окремих зарубіжних держав;
- засвоєння теоретичних основ формування і використання бюджету державного та місцевих бюджетів;
- розуміння засад бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи держави;
- опанування законодавчих актів та нормативних документів з питань бюджету;
- формування теоретичних і практичних знань щодо методів і джерел формування доходів бюджету та напрямів і форм фінансування видатків;
- оволодіння методикою визначення обсягів бюджетних видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави та органів місцевого самоврядування;
- вивчення методики міжбюджетного вирівнювання та інших форм міжбюджетних відносин;
- засвоєння основ складання звітності про виконання бюджетів різних рівнів та особливостей її аналізу.

Компетентності

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР04. Знати механізм функціонування публічних фінансів, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР19. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР20. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Сутність, призначення та роль бюджету	Розуміти походження, еволюцію та сучасне розуміння терміну «бюджет». Знати ознаки бюджету, як економічної категорії та складової фінансової системи. Засвоїти функції бюджету; роль і місце бюджету у фінансово-кредитному механізмі. Розуміти бюджет як засіб реалізації соціально-економічної політики держави та роль бюджету у системі фінансового регулювання.	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації
2.	Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України	Демонструвати розуміння поняття бюджетного устрою та бюджетної системи, їх співвідношення. Знати структуру бюджетної системи; принципи її побудови. Знати причини розмежування доходів і видатків між бюджетами; суть та значення бюджетної класифікації. Розуміти поняття «державний і місцеві бюджети», «зведений бюджет» та його види. Засвоїти складові бюджету. Опанувати бюджетне право в Україні та бюджетне законодавство.	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації
3.	Система доходів бюджетів в Україні	Знати та розуміти систему доходів бюджету, методи і джерела їх формування. Вміти класифікувати доходи бюджету. Розраховувати структуру доходів бюджету. Розуміти механізм та правове регулювання формування доходної частини державного та місцевих бюджетів. Визначати обсяги податкових та неподаткових надходжень до бюджету; проводити аналіз ефективності формування доходної частини бюджету.	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації
4.	Система видатків бюджетів в Україні	Розуміти економічну сутність, принципи організації системи видатків бюджету і ознаки її класифікації. Знати склад і розраховувати структуру видатків бюджетів. Розуміти механізм бюджетного фінансування видатків, принципи, форми та методи його. Класифікувати видатки за функціональною, відомчою, програмною та економічною класифікацією видатків бюджету. Знати критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами. Засвоїти порядок фінансування бюджетних установ та організацій. Вміти проводити аналіз ефективності формування видаткових статей бюджету.	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації

5.	Бюджетний дефіцит	Розуміти поняття бюджетного дефіциту; причини його виникнення, джерела покриття та наслідки для країни. Вміти аналізувати показники стану бюджету: рівновага доходів та видатків, профіцит та дефіцит. Класифікувати бюджетний дефіцит. Визначати шляхи подолання та джерела фінансування дефіциту державного та місцевих бюджетів. Вміти оцінити вплив бюджетного дефіциту на стан економіки країни або громади.	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації
6.	Бюджетний процес та його особливості в Україні	Розуміти зміст і структуру бюджетного процесу та його стадій, повноваження учасників бюджетного процесу, бюджетний регламент. Засвоїти методи та етапи прогнозування та бюджетного планування. Розуміти сутність і функції середньострокового бюджетного планування; порядок складання та схвалення Бюджетної декларації та прогнозу місцевого бюджету. Засвоїти порядок складання, розгляду та затвердження проекту державного (місцевого) бюджету. Розуміти суть та значення програмно-цільового методу у бюджетному процесі, особливості його запровадження в Україні та складові ПЦМ. Розуміти важливість інтегрування гендерних аспектів/ гендерного підходу в бюджетний процес для підвищення його ефективності.	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації
7	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	Розуміти сутність міжбюджетних відносин та види бюджетних потоків. Знати види міжбюджетних трансфертів та розуміти їх відмінності. Здійснювати горизонтальне вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів, бюджетів місцевого самоврядування, крім бюджетів міст Києва та Севастополя і районів у містах	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації
8	Основи кошторисного фінансування	Розуміти сутність кошторисного фінансування як основної форми бюджетного фінансування. Знати основи кошторисного планування та фінансування, види кошторисів, їх структуру. Розуміти порядок складання та виконання кошторисів розпорядниками бюджетних коштів. Вміти складати проект кошторису бюджетної установи.	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації
9	Видатки на економічну діяльність держави і науки	Знати склад видатків бюджету на економічну діяльність, їх роль і місце в розвитку економіки; напрями і форми бюджетного фінансування економіки. Розуміти структуру видатків бюджету на науку, порядок організації	Тести, питання, кейси. Доповіді та

		наукових досліджень і джерела їх фінансування. Засвоїти механізм фінансування фундаментальних досліджень у наукових установах НАУ України, закладах вищої освіти.	презентації
10	Видатки бюджету на соціальний захист населення	Розуміти особливості різних форм і видів соціального захисту населення; склад видатків бюджету на соціальний захист населення, їх роль за сучасних умов. Знати види соціальної фінансової допомоги громадянам та особливості їх визначення та призначення. Знати та розуміти сутність соціального страхування як складової соціального забезпечення; види соціального страхування.	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації
11	Видатки бюджету на утримання соціально-культурної сфери	Знати механізм фінансування установ і заходів соціального забезпечення. Аналізувати видатки бюджету на освіту та їх структуру. Розуміти суть та вміти визначати обсяг освітньої субвенції територіальній громаді. Знати механізм бюджетного фінансування закладів культури та склад видатків. Розуміти процес фінансування видатків бюджету на охорону здоров'я та його особливості в умовах реформи. Знати механізм фінансування фізичної культури і спорту та розуміти роль бюджету в державній підтримці олімпійського та параолімпійського руху.	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації
12	Видатки бюджету на національну оборону та управління	Ознайомитись з фінансовими і політичними аспектами видатків держави на оборону. Розуміти воєнну доктрину країни та її вплив на рівень, розмір видатків на оборону; склад видатків на оборону. Знати особливості визначення обсягів видатків бюджету на державне управління та їх склад; утримання органів законодавчої і виконавчої влади. Знати порядок планування та фінансування видатків бюджету на управління.	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації
13	Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу	Засвоїти сутність поняття державного кредиту як специфічна форма фінансових відносин, форми і його функції. Розуміти особливості державних/місцевих позик як основної форми кредиту. Знати суть державного/місцевого боргу та його структуру. Класифікувати борг. Розуміти процес обслуговування державного/місцевого боргу та знати порядок визначення видатків бюджету на його обслуговування. Розуміти процес управління державним/місцевим боргом та гарантованим державою боргом.	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації

14	Організація виконання державного та місцевих бюджетів та звітність про їх виконання	Знати порядок організації виконання державного та місцевих бюджетів за доходами і видатками; порядок внесення змін до закону про Державний бюджет України та рішень про місцеві бюджети. Розуміти особливості казначейської систем виконання бюджету. Розуміти основи складання фінансової звітності. Знати порядок та особливості складання звітності розпорядниками коштів про використання бюджетних коштів. Засвоїти сутність та порядок проведення фінансового контролю ефективності використання бюджетних коштів.	Тести, питання, кейси. Доповіді та презентації
----	---	--	--

4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	30
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Лекції	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	++	+		
Семінарські з-тя	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		30
Самостійна р-та																10	10
Індивідуальні завдання															10		10
Екзамен																50	50
Всього за тиж-нь					3	3		5	3	3	3	3	3	3	60	100	

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	<p>Наявні навчально-методичні матеріали: розроблені силабус, методичні рекомендації до практичних занять, організації самостійної роботи студентів, методичні рекомендації до виконання контрольних та розрахункових робіт. Для навчання використовується мультимедійне обладнання: проектори для презентацій та інтерактивний сенсорний монітор. Навчальний процес забезпечується інформаційними, навчальними, методичними ресурсами, розміщеними на платформі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/, наявністю корпоративної пошти. Функціонують комп'ютерні класи, наукова бібліотека університету з бездротовим (wi-fi) та доступом до мережі Інтернет, ресурси якої доступні через сайт університету: http://lib.pnu.edu.ua/, http://lib.pnu.edu.ua/elibrary.php., електронний репозитарій: http://lib.pu.if.ua:8080/.</p>
<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр2. Бюджетний кодекс України : Закон України № 2456-VI від 08.07 2010 р. : веб-сайт. URL: http://zakon.rada.gov.ua3. Бюджетна система : підручник / за ред. д. е. н., професора В. Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О. П. Кириленко та д. е. н., професора З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.4. Бюджет у системі фінансово-економічних відносин : монографія / Т. В. Канєва. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. – 392 с.5. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.6. Бюджетна система : навч. посібн. Наталія Проць. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 268 с.7. Бюджетна система: тенденції розвитку / [В.М. Мазярчук та ін.]; під ред. В.М. Мазярчука. – Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 384 с.8. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Винниченко Н. В. Система управління бюджетом: наукові основи, сучасні тенденції, світовий досвід: монографія за заг. ред. Н.В. Винниченко. Суми: Сумський державний університет, 2017. 372 с.9. Впровадження та удосконалення Громадського бюджету – практичні	

- рекомендації. Посібник. URL: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2019/05/PB_Guide.pdf
10. Гендерно орієнтований підхід у бюджетному процесі : практич. посіб. / Т. Іваніна, О. Кисельова, М. Колодій, О. Остапчук, О. Цюпа. – Київ : Віваріо, 2020. – 88 с. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files.pdf>
 11. Дейнека О. В., О. В. Люта, Н. Г. Пігуль ; за заг. ред. Н. А. Дехтяр. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 229 с.
 12. Європейська Хартія місцевого самоврядування: Зб. типових документів і рекомендацій з питань місцевого самоврядування. М.: Вид-во Уряду РФ, 1995. С.41 – 44.
 13. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
 14. Застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі : навч. посіб. / М. Колодій, О. Кисельова, Н. Рябушенко, О. Цюпа. – Київ : Віваріо, 2020. – 132 с. URL: https://mof.gov.ua/uk/283-genderno-orientovane_biudzhetuвання_na_mistsevomu_rivni
 15. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» від 28 лютого 2002 р. № 228 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF#Text>
 16. Крамаренко, К. Фінансовий механізм бюджетних установ в сучасних умовах. Цифрова економіка та економічна безпека, (5 (05) 2023), с.33-36. <https://doi.org/10.32782/dees.5-5>
 17. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. – 272 с.
 18. Наказ Міністерства фінансів України «Про бюджетну класифікацію» від 14 січня 2011 року № 11 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11#Text>
 19. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі» 02 січня 2019 року № 1 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001201-19#Text>
 20. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо механізмів участі громадськості у бюджетному процесі на місцевому рівні» 03.03.2020 № 94 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0094201-20#Text>
 21. Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки та плану заходів з її реалізації» від 29 грудня 2021 р. № 1805-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80#Text>
 22. Мазярчук В., Стадник М. Міжнародний досвід середньострокового планування: уроки для України. Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України. 2017. https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/FEAO_Sered_budget_planning_A5_05_web-2.pdf
 23. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / [Н. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] – К.: – 2017. – 119 с. URL:

<https://www.csi.org.ua/publications/navchalnyj-posibnyk-mistsevyj-byudzheth-i-finansove-zabezpechennya-ob-yednanoyi-terytorialnoyi-gromady/>

24. Сидорович М. Муніципальні фінанси : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Марія Сидорович. – Київ : НаУКМА, 2021. – 68 с. – (Серія «Могилянський підручник»).
25. Організація і методика аудиту : навч. посіб. для закладів вищої освіти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. І. А. Бержанір. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2022. – 326 с.
26. Оцінювання державних видатків та фінансової підзвітності (ДВФП). Звіт з ефективності управління державними фінансами 20 листопада 2019 року. URL: https://www.pefa.org/sites/pefa/files/2020-04/UA-Nov19-PFMPR-Public%20with%20PEFA%20Check_UKR.pdf
27. Оцінювання гендерно орієнтованого управління державними фінансами за програмою ДВФП, 2020 року Фінальний звіт, 9 лютого 2021 року. URL: https://www.pefa.org/sites/pefa/files/2021-07/UA-Feb21-GRPFM-Public%20with%20PEFA%20Check_UKR.pdf
28. Практичний посібник від Мінфіну “Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі на рівні місцевих бюджетів”. <https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9F%D0%A6%D0%9C.pdf>
29. Проць Н. В., Кравчук М.В. Видатки державного бюджету на національну оборону: проблеми та перспективи. Світ фінансів 4(69)/2021. С.77-87. <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1478>
30. Радіонов Ю.Д. Формування видатків бюджету : монографія / Ю.Д. Радіонов. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 616 с.
31. Савчук С. В., Дем’янюк А. В., Лободіна З. М. Програмно-цільовий метод бюджетування : навчальний посібник. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 180 с.
32. Серета О. О. Фінансування бюджетних установ: проблеми і перспективи. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 34. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-53>
33. Сухарева К. В., Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М. Бюджетний процес та казначейська справа : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент закладів освіти, культури та спорту». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 101 с.
34. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження». – К., 2017. – 184 с.
35. Сьомченко В. В., Денисенко А. А. Доходи та видатки бюджету в системі соціально-економічного розвитку України. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/4_15_uk/11.pdf
36. Удосконалення фінансування системи освіти України як передумова успішного реформування : монографія / за ред. С. Л. Лондара ; ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2021. 274 с.
37. Цюпа О. П., Кондур О. С., Василюк М. М. Гендерний підхід у бюджетному процесі // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. -

2022. - Вип. 18(2). - С. 288-297.

38. Цюпа О.П., Кондур О.С. Нормативно – правове забезпечення застосування в Україні гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. - 19(1). - С. 278-288.
39. Цюпа О. Роль гендерного аналізу в застосуванні гендерно орієнтованого бюджетування в Україні. Сучасні тенденції розвитку і практики гендерно орієнтованого бюджетування на світовому, європейському та національному рівнях: Тези вебінарів. – Київ: Віваріо, 2020. С.14-22. URL: https://mof.gov.ua/uk/283-genderno-orientovane_biudzhetuвання_na_mistsevomu_rivni
40. Ярошевич Н.Б. Бюджетна система: Практикум: Навчальний посібник / Н.Б.Ярошевич, І.Ю.Кондрат, А.І.Якимів.– Львів.: «Новий Світ2000», 2019. – 400 с.
41. A public administration system focusing on the provision of public services /Oleksii Tkachuk, Oksana Tsiupa, Oleksandr Olshanskyi, Olena Serdiukova, Iryna Vishka // AD ALTA: Journal Of Interdisciplinary Research (13/02-XXXVI.) URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130236/papers/A_09.pdf
42. Peculiarities of social protection of the population in a pandemic condition: Economic and legal analysis Kondratiuk, T.; Novoselska, I.; Palelulko, O.; Shevchenko, O.; Tsiupa, O..Estudios de Economia Aplicada ; 39(9), 2021. Article in English | Scopus | ID: covidwho-1471297 <https://pesquisa.bvsalud.org/global-literature-on-novel-coronavirus-2019-ncov/resource/pt/covidwho-1471297?lang=en>
43. Melnyk V., Shchur R., Tsiupa O. Financial behavior of united territorialcommunities in the conditions of decentralization reform in Ukraine. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Vol. 7, No. 7. 2020. P. 68-77.
44. Tymchenko O., Polishchuk Y., Tsiupa O., Sushkova O., Osadchy I. E-tax debt management based on risk assessment and tax debtors segmentation. Bulletin of National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. Volume 5, Number 393 (2021), 136 – 145

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: <http://www.treasury.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: <http://www.bank.gov.ua>.
6. Портал «Бюджет для громадян». - Режим доступу: URL:<https://www.openbudget.gov.ua>
7. Децентралізація влади: веб-сайт. URL: <http://decentralization.gov.ua>

8. Офіційний сайт Держкомстату України [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

9. Офіційний сайт: Комітет з питань бюджету. URL: <http://budget.rada.gov.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра фінансів, вул. Шевченка, 57, ауд. 801. Тел. +38 (0342) 55-32-32 e-mail: kfin@pnu.edu.ua сайт: https://kfin.pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	к.е.н., доцентка Оксана Цюпа
Контактна інформація викладача	oksana.tsiupa@pnu.edu.ua +38(066)262 51 48

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Очікується, що здобувачі/ки вищої освіти будуть дотримуватися принципів та правил поведінки членів університетської громади, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Пропуски занять (відпрацювання)	Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).
Виконання завдання пізнішевстановленого терміну	Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.
Невідповідна поведінка під час заняття	Відповідно до правил Кодексу честі університету
Додаткові бали	5 додаткових балів на екзамені за участь у міжнародних конференціях з публікацією тез.
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування додаткових 10 балів до екзамену за проходження одного з онлайн курсів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Є-data: можливості та ефективний контроль за публічними фінансами» https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+EDATA101+2021_T3/about 2. «Складання прогнозу місцевого бюджету: теорія і практичні аспекти» https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+BUDG101+2020_T3/about 3. «Ефективний бюджетний процес в органах місцевого самоврядування» https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:AMU+BP_101+2017_T1/about 4. Як створити власний проєкт Громадського бюджету

	https://courses.zrozumilo.in.ua/courses/course-v1:EEF+EEF-013+Sept2023/about
--	---

Викладач _____ Оксана ЦЮПА